

Vischnaunca da Mustér

Lescha
davart l'economisaziun
dils rufids

1999

Register

A. Determinaziuns generalas

- Art. 1 Validitad
- Art. 2 Principis fundamentals
- Art. 3 Egualitad dallas schlatteinas

B. Definiziun dils rufids

- Art. 4 Rufids da casa
- Art. 5 Rufids da menaschi
- Art. 6 Rufids bloccounts da gronda dimensiun
- Art. 7 Rufids da baghegiar
- Art. 8 Rufids specials

C. Organisaziun e dismissa

I. Organisaziun

- Art. 9 Cumissiun damondas digl ambient
- Art. 10 Planisaziun da quartier
- Art. 11 Posts da rinnada
- Art. 12 Principis dalla dismissa

II. Dismissa dils rufids da casa e commerci

- Art. 13 Obligaziun ed organisaziun
- Art. 14 Repartiziun dils cuosts
- Art. 15 Indicatur per la taxa fundamentala
- Art. 16 Fixaziun dalla taxa fundamentala
- Art. 17 Pauschala per las habitaziuns e tegias
- Art. 18 Pauschala per ils menaschis
- Art. 19 La cumpart communal
- Art. 20 La taxa sil quantum
- Art. 21 Cass specials

III. Restonzas da baghetgs e material da scavament

- Art. 22 Sortida dils rufids sin il plazzal da baghegiar
- Art. 23 Material buca tschuffernau
- Art. 24 Material da baghetgs
- Art. 25 Cuosts

IV. Material cumpostabel e curdems da cuschina

- Art. 26 Curdems da cuschina
Art. 27 Material cumpostabel

V. Dismessa da cadavers e curdems da mezca

- Art. 28 Principi
Art. 29 Local da cadavers
Art. 30 Cadavers sur 70 Kg

VI. Vehichels, metals e curdems electronics

- Art. 31 Vehichels e restonzas
Art. 32 Metals e curdems electronics

VII. Cass specials

- Art. 33 Medicaments, tissis e colur

D. Determinaziun finalas

- Art. 34 Responsabladad
Art. 35 Prescripziuns penalas
Art. 36 Regress
Art. 37 Mieds legals
Art. 38 Vigur
Art. 39 Dissoluziun dil dretg vertent

A. Determinaziuns generalas

Art. 1

La lescha regla l'entira economisaziun dils rufids cun la finamira da schurmegiar carstgauns, fauna e flora, sco era da mantener igl ambient. Ella vala per igl entir territori dalla vischnaunca da Mustér e cumpletescha las prescripziuns federalas, cantunalas e regiunalas.

Validitad

Art. 2

Mintgin ei obligaus da restrenscher la producziun da rumien sin il pli necessari.

Principis fundamentals

Per prevegnir a cuosts buca necessaris duei mintgin reutilisar e compostar ses curdems tenor pusseivladad egl agen menaschi respectiv tener casa.

Art. 3

Las indicaziuns davart personas, las funcziuns e las professiuns en quella lescha serefereschan da principi ad omisduas schlatteinas, aschilunsch ch'ei seresulta buca enzatgei auter ord il senn dalla lescha.

Egualitad dallas schlatteinas

B. Definiziun dils rufids

Art. 4

Rufids da casa ein tals che crodan en in tenercasa, respectiv rufids da semeglionta cumposiziun.

Rufids da casa

Sco tals rufids vegnan definai:

- a) Rufid che sa vegnir barschaus, respectiv tractaus tenor las prescripziuns dalla TVA (Technische Verordnung für Abfälle) e che sa buca vegnir reutilisaus;
- b) Rufid bloccont da pintga dimensiun il qual sa buca vegnir pachetaus eifer ils pachetadis prescrets;
- c) Rufids separai ils quals san vegnir reutilisai entiramein ni era parzialmein ni che ston vegnir tractai a moda speciala;
- d) Curdems che vegnan cumpostai, ils quals derivan ord cuschina, iert e curtin sco era ord la tratga d'animals da casa (buca agricultura).

Art. 5

Rufids da menaschi

Rufids che derivan ord menaschis da commerci, mistregn, survetsch e da turissem, aschinavon ch'els corrispundan arisguard lur cumposiziun e dimensiun agl artechel da questa lescha ston buca vegni declarai sco rufids specials. Il medem vala era per ils rufids ord menaschis d'agricultura sco era menaschis forestals aschinavon ch'els ein buca cumpostabels.

Art. 6

Rufids blocconts da gronda dimensiun

Rufids blocconts da gronda dimensiun ein tut quels rufids che crodan els habitadis sco era menaschis, ils quals san muort lur dimensiun buca vegnir dismiss cun il transport ordinari da rumians. Per quels rumians organisescha la vischnaunca tenor basegns rimnadas specialas.

Art. 7

Rufids da baghegiar

Rufids sin plazzals da baghegiar ein:

- a) Material buca tschuffergnaus, sco tratsch, crappa e grep, il qual sa vegnir utilisau senza restricziuns respectiv vegnir deponius sin ina deponia da material lubida.
- b) Restonzas da baghetg las qualas san vegnir reutilisadas respectiv deponidas sin ina deponia per materials (Innertstoffdeponie).
- c) Rufids blocconts da baghetgs sco auters rufids, ils quals corrispundan buca allas sura categorias, che ston vegnir sorti per ch'ei sappien vegni reutilisai, tractai u deponi/barschai en in implont correspondent.

Art. 8

Rufids specials

Rufids specials ein denter auter:

- curdem da cuschina per menaschis gronds;
- tissis;
- vehichels e restonzas da vehichels;
- rufid electronic.

C. Organisaziun e dismessa

I. Organisaziun

Art. 9

Il cussegl da vischnaunca elegia ina cumissiun permanenta per l'economisaziun dils rufids

Cumissiun per
l'economisaziun dils
rufids

La cumissiun cusseglia la suprastanza communal davart tuttas damondas che stattan en connex cun la dismessa e reutilisaziun dils rufids. La suprastanza communal sa incaricar la cumissiun da sclarir ulteriuras damondas digl ambient.

Art. 10

El rom dalla planisaziun da quartiers duei la pusseivladad per la realisaziun d'ina piazza comunabla da cumpostar vegnir examinada.

Planisaziun da quartier

La suprastanza communal prescriba en rama dalla planisaziun da quartiers ils posts da rimnada per ils rumians.

Art. 11

Ils posts da rimnada vegnan fixai entras la suprastanza communal en collaboraziun cun ils organs dalla Corporaziun da vischnauncas Surselva.

Posts da rimnada

Els uclauns nua ch'igl access cun il camiun da rimnada ei buca pusseivels, procura la vischnaunca il transport entochen il proxim post da rimnada.

La vischnaunca procura per ina piazza per rimnar e sortir rufids bloccounts da gronda dimensiun sco per ulteriurs curdems ils quals san vegnir reutilisai.

Art. 12

Igl ei scumandau da barschar rumians e rufids en pegas e cheminées sco era el liber. Il spazzatgamin ei obligaus d'annunziar allas instanzas cumpetentas surpassaments.

Principis dalla dismessa

Plinavon eis ei scumandau da dismetter rumians e curdems da cuschina en la canalisaziun e da deponer curdems e restonzas da tut gener ordeifer las deponias fixadas.

II. Dismessa dils rufids da casa e commerci

Art. 13

Obligaziun ed
organisaziun

Tuts rufids tenor artechel 4 e 5 da questa lescha ston vegnir dismiss conform allas prescripziuns federalas, cantunalas e dalla Corporaziun da vischnauncas Surselva. Il transport e la dismissa succedan sin basa regiunala entras la corporaziun da vischnauncas Surselva.

La vischnaunca procura la dismissa dils rumians reutilisabels.

La suprastanza communal ei autorisada d'incaricar fatschentas specialisadas cun la reutilisaziun da rufids specials. Ella incassescha persuerter las taxas corrispudentas.

Art. 14

Repartiziun dils cuosts

Ils cuosts per la dismissa dils rufids vegnan finanziaj entras ils caschunaders.

La finanziaziun dalla dismissa succeda entras ina taxa fundamentala ed ina taxa sin fundament dil quantum. La taxa fundamentala ei da pagar entras il proprietari dil baghetg.

Per rufids specials vegn incassau ina taxa che sto cuvierer ils cuosts per la dismissa.

Tuttas taxas fixadas sin fundament da questa lescha, vegnan fixadas exclusiv la taglia sin pli valeta.

Art. 15

Taxa fundamentala

Sco basa da calculaziun dalla taxa fundamentala surveschan ils suandonts indicatur:

- a) La taxa fundamentala fixada entras la Corporaziun da vischnauncas Surselva;
- b) Ils cuosts per la construcziun, ils indrezs sco era il manteniment che occuoran alla vischnaunca: per ils posts da rinnada e per la dismissa da rufids reutilisabels.

Art. 16

Fixaziun dalla taxa
fundamentala

La taxa fundamentala vegn incassada en fuorma d'ina pauschala. Ella vegn incassada:

- a) per mintga casada, habitaziun ni appartement
- b) per tegias da vacanzas e tegias d'alp
- c) per mintga menaschi privat e public
- d) per ils baghetgs communal

Debitur dalla taxa fundamentala ei tgi che ei ils 1 da schaner proprietari, cumproprietari, proprietari communabel ni en condomini. Tier relaziuns da cumproprietad e proprietad cumpleina tonscha ei da tarmetter il quen ad in dils cumproprietaris communabels. Il quen per proprietaris en condomini vegn tschentaus al representant ni all'administraziun. In eventual adossament dalla taxa fundamentala ei caussa dils proprietaris dil schischom.

Art. 17

La taxa fundamentala per las casadas, habitaziuns appartements e per las tegias vegn fixada, independentamein dil temps ch'igl edifices vegn duvraus e dil diember dallas persunas.

Pauschala per las habitaziuns e tegias

Il cussegl da vischnaunca fixescha las pauschalas en in regulativ da taxas.

Art. 18

La taxa fundamentala per ils menaschis vegn incassada en fuorma d'ina pauschala. La taxa sebase sin suandonts criteris:

Pauschala per ils menaschis

- a) il diever pusseivel dalla infrastruttura communal, (rufids reciclai)
- b) grondezia dil menaschi,

Ils menaschis vegnan classificai en categorias. La fixaziun dils importos per las singulas gruppas succeda entras in regulativ da taxas, relaschaus dil cussegl da vischnaunca.

Art. 19

El sen dil principi dil caschunader paga la vischnaunca ina taxa per ils baghetgs communal. La taxa communal munta minimal a 5% respectiv maximalme in 7% dils cuosts erui tenor ils artechel 15 e 16 da quella lescha.

La cumpart communal

Ils cuosts che seresultan ord quella taxa alla vischnaunca dueien vegnir engreviai equivalentamein, el senn digl artechel 17 sin ils differents menaschis dalla vischnaunca.

Art. 20

La taxa sil quantum per ils rufids da casa e da menaschi vegn fixada entras la Corporaziun da vischnauncas.

Taxa sil quantum

Art. 21

Cass specials

Edifecis habitai permanent u transitoricamein sco era menaschis che secatan ordeifer la zona da baghegiar, tegias da vacanzas etc. Ein medemamein obligai da dismetter ils rumians tenor las prescripziuns e da deponer els en in liug da rinnada official. Ils cuosts entochen al post da rinnada han ils proprietaris dils edificis pertuccai da surrender.

III. Restonzas da baghetgs e material da scavament**Art. 22**

Sortida dils rufids sin il plazzal da baghegiar

Tier la construcziun respectiv la sanaziun da mintga edifeci da construcziun aulta sco bassa ein ils rufids da sortir e da dismetter separadamein.

Art. 23

Material buca tschuffernau

Material buca tschuffernau sco tratsch, crappa e grep ston vegni reutilisai tenor las directivas da Confederaziun e Cantun.

Material che sa buca vegnir reutilisau, astga vegnir deponius sin ina deponia da material.

Art. 24

Material da baghetgs

Material che deriva da sanaziuns da baghetgs e restonzas da baghegiar, sto vegnir rimnaus separadamein e reutilisau.

Restonzas che san buca vegnir reutilisadas ston vegnir deponidas en ina deponia da reactiv, respectiv barschadas en implont da barschar rumien.

Igl ei scumandau da barschar restonzas da baghetgs.

Art. 25

Cuosts

Per endrizzar e mantener las deponias per material schuber, sco era per transportar tratsch e material da scavament sin vias publicas incassescha la vischnaunca ina taxa fixada el regulativ da taxas.

La taxa ei da pagar entras il furnitur dil material. Il furnitur ei obligaus d'indicar immediat il quantum material deponius.

IV. Material cumpostabel e curdems da cuschina

Art. 26

La vischnaunca possibilitescha la dismessa dils curdems da cuschina ord menaschis da restauraziun, cantinas e da tal gener. Curdems da cuschina
Ils cuosts che occuoran ein da purtar entras ils caschunaders.

Art. 27

Tenor pusseivladad endrezza la vischnaunca ina piazza da cumpostar, per curdems cumpostabels che derivan da habitadis privats, orts e curtins. La vischnaunca sa surschar quella incarica ad Material cumpostabel
ina interpresa privata aschinavon che quella dispona dallas enconuschientschas necessarias.

La vischnaunca sa incassar ina taxa commensurada da tuts utilisaders che fan diever dalla piazza publica da cumpostar.

Menaschis forestals, agricols e da horticultura ein obligai da cumpostar lur curdems eifer igl agen menaschi.

V. Dismessa da cadavers e curdems da mezca

Art. 28

Ils proprietaris d'animals ein obligai da dismetter ils cadavers en maniera buca nuscheivla tenor las prescripziuns Federalas e Cantunalas davart la dismessa da cadavers ed il cumbatter malsognas d'animals. Principi

Ils curdems da mezca e confiscats dalla inspecziun da carn vegnan allontanai entras il survetsch da rimnada cantunal. Ils cuosts vegnan reparti denter ils pertuccai tenor las ordinaziuns cantunalas.

Art. 29

Cadavers cun ina peisa da meins che 70 kg sco era restonzas da mezca las qualas vegnan buca rimnadas entras il survetsch cantunal eifer ils menaschis pertuccai, ein da deponer el local da rimnada regional. Cadavers sut 70 kg

Ils cuosts da menaschi vegnan finanziaj entras contribuziuns dalla vischnaunca, dil puresser e dils mazlers.

Art. 30

Cadavers sur 70 kg

Cadavers d'animals cun ina peisa da pli che 70 kg sto il proprietari semtgar sper via cun avisar immediat l'administraziun communal. Da leu vegn il transport agl indrez d'utilisaziun organisaus entras cantun e vischnaunca. Ils cuosts vegnan reparti tenor las directivas cantunalas.

Leu nua ch'igl ei buca pusseivel d'allontanar ils cadavers cun mieds raschuneivels san quels vegnir satrai. La ruosna sto denton esser silmeins 1.20 m profunda ed astga buca sesanflar en palius ed ella vischinonza d'auas e fontaunas. Ils cuosts porta la vischnaunca. Ils organs communalas ein denton dad avisar ordavon.

VI. Vehichels, metals e curdemas electronics**Art. 31**

Vehichels e restonzas

Vehichels e maschinass sco era restonzas da vehichels ein da dismetter tenor las prescripziuns da Cantun e Confederaziun.

Igl ei scumandau da deponer ni da starschar tals rufids sin terren public e privat.

Ils cuosts per la dismessa ein da purtar entras ils caschunaders.

Art. 32

Metals e curdemas electronics

Metals e curdemas electronics ein da rimnar separadamein.

La vischnaunca procurescha el senn digl art. 13 alinea 3 da questa lescha per ils indrezs da rimnada ed organisescha il transport egl implont da reutilisaziun.

Igl ei scumandau da deponer metals e curdemas electronics.

VII. Cass specials**Art. 33**

Medicaments, tissis e colur

Medicaments, tissis, colur sco ulteriuras materias nuscheivlas astgan buca vegnir deponi ni deviai en la canalisaziun. Tals curdemas ein da returnar als posts da vendita e da dismetter tenor las prescripziuns da Confederaziun e Cantun.

D. Determinaziuns finalas

Art. 34

Ils caschunaders da rumians e curdems ein responsabels che las prescripziuns da questa lescha sco era che las prescripziuns surordinadas vegnan observadas.

Responsabladad

Art. 35

Tgi che cunterfa sapientivamein ni ord negligentscha a questa lescha u a prescripziuns che sebasan sin quella, vegn castigiaus dalla suprastonza communal cun fallonza da tochen frs. 20'000.--. Daventa quei cun intent da gudogn, ei la suprastonza communal buca ligiada vid igl importo maximal.

Prescripziuns penals

Resalvau restan fallonzas che crodan sut la legislaziun federala ni cantunala.

Art. 36

La suprastonza communal sa pretender ch'il caschunader remetti il fatg el stan primar. Dat el buca suatientscha a quei camond enteifer il termin fixau, sa la suprastonza communal schar exequir las mesiras necessarias sin donn e cuost dil caschunader.

Regress

Art. 37

Encunter decisiuns e disposiziuns dalla suprastonza communal sa vegnir recurriu enteifer 20 dis suenter la comunicaziun alla Dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Mieds legals

Art. 38

La lescha presenta ei vegnida acceptada ils 18 d'avrel 1999 entras la votaziun all'urna. Ella passa retroactivamein en vigur cun ils 1 da schaner 1999.

Vigur

Art. 39

Cun vigur da questa lescha vegnan tuttas anteriuras prescripziuns, leschas ed ordinaziuns che cunterdian ad ella cassadas, specialmein la lescha davart la dismessa da rumians e curdems dils 18 da mars 1978.

Dissoluziun dil dretg
vertent

Il president communal:
Aldo Tuor

Il canzlist communal:
Andri Hendry